

II. ATALA

BIZKAIKO LURRALDE HISTORIKOKO TOKI ADMINISTRAZIOA

Elorrioko Udala

Elorrioko emakumeen eta gizonen berdintasunari buruzko Udal Ordenantza hasieran onartzea (2022-1106 espedientea).

Udalbatzak, 2023ko azaroaren 23an egindako bilkuran, Elorrioko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunari buruzko Udal Ordenantzari hasierako onespina ematea erabaki zuen.

Espedientea jendaurrean jarri da 2024ko urtarrilaren 23ko Bizkaiko Aldizkari Ofizialean (16 zenbaki), iragarkia argitaratu eta 30 eguneko epean, espedientea aztertu eta egoki iritzitako erreklamazioak edo iradokizunak aurkezteko.

Erreklamaziorik edo iradokizunik aurkeztu ez denez, hasierako erabakia behin betiko onartutzat jotzen da, eta, beraz, testua osorik argitaratzen da. Denek jakin dezaten ematen da argitara.

Elorrion, 2024ko martxoaren 19an. — Alkatea, Julene Lazkano Zenitagoia

ELORRIKO BERDINTASUNERAKO UDAL-ORDENANTZA ZIOEN AZALPENA:**I.**

Emakume eta gizonen berdintasuna bermatzea administrazio publikoen zeregin nagusietako bat da marko arautzaile ezberdinen arabera. Elorriko Udalak konpromiso horri heldu dio 2001az geroztik, Berdintasunerako lau Plan garatuz eta bitarteko iraunkorrak jarriz Berdintasun politikak eta gobernantza feminista garatzeko.

Udal-ordenantza honen bidez, egindako bidea kontsolidatzea da asmoa, eta bide batez, 1/2023 Emakume eta gizonen berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeriarik gabeko bizitzaren legearen testu bateratuak (hemendik aurrera EGBL) esaten duen moduan toki-administrazioek berdintasunari buruzko arau propioak egiteko konpromisoari erantzutea.

Azken urteotan, berdintasun politiketako marko arautzailea asko garatu da. Izan ere, mugimendu feministak azken hamarkadetan eragin dituen hausnarketa eta borrokei esker zenbait erronka agenda politiko-instituzionalean ezinbesteko bihurtu dira. Esaterako: berdintasunera iristeko emakumeen ahalduntzea hauspotzeko beharra; ekintza positiboak eta genero- zeharkakotasunaren estrategiak eremu guztietara zabaltzea eta administrazio guztien zeregina izatera pasatu izana; emakumeen egoeren aniztasuna kontuan hartzeko beharra, diskriminazio anizkoitza eta interseksionalitatea kontuan hartu behar direla ohartaraztea; gizarte eta ekonomiaren logikan bizitzaren eta planetaren jasangarritasuna lehen lerroan jartzea; emakumez gain, bestelako gorputzen beharrak kontuan hartzea, izan haurrak, LGTBI+ kolektibokoak, edo familia eredu berriak dituztenak. Finean, feminismotik egindako ekarpenek berdintasun politiken arau esparrua asko zehaztea ekarri du, bai nazioartean, bai eta instituzio hurbilagoetan.

Udal-ordenantza honen bidez, udalari eragiten dioten berdintasunari buruzko arauak batu eta lurreratu nahi izan dira gobernantza feminista batera iristeko helburuarekin. Horretarako, prozedimendu administratiboaren 39/2015 legearen 129.1 artikuluan aipatzen diren printzipioen arabera egin dira: premia, efikazia, proportzionaltasuna, segurtasun juridikoa, gardentasuna eta efikazia. Izan ere, legee eta egungo errealitate sozialari erantzuten dien aldaketak dira.

II.

Berriki garatu diren emakume eta gizonen berdintasuna sustatzeko arauen artean honakoak dira nagusi.

Batetik, Nazio Batuen Erakundearen Giza Garapen Jasangarriko 2030 agenda, zeinak emakumeen eta neskatilen ahalduntzea ezartzen duen genero berdintasuna sustatzeko estrategia nagusitzat. Bestetik, 2014tik Espainiar Estatuan indarrean den Europar Kontseiluak onartutako Istanbulgo Hitzarmena, Emakumeen aurkako indarkeriaren eta etxeko indarkeriaren aurkako prebentzio eta borrokari buruzkoa. Bi marko nagusi hauetatik eratorri dira 2017an adostutako Indarkeria matxistaren aurkako Estatu Ituna eta Genero-indarkeriaren aurka oso- osoko babesa emateko neurriak buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoan emandako moldaketak.

Hirugarrenik, 10/2022 Sexu Askatasunerako berme integralerako legeak eta 4/2023 Legea, trans pertsonen benetako berdintasunari eta LGTBI pertsonen eskubideak bermatzeari buruzkoak ekarri dituzten betebeharrak, berdintasun politiken kolektibo hauen errealitatea kontuan hartzeari buruzkoak eta indarkeria matxistaren gaia era zabalagoan ulertu eta artatzeari buruzkoak.

Azkenik, prozedura administratiboak lotuagoa dagoen kontuak ere garatu dira, kontratazio publikoari eta dirulaguntzei lotutakoak, genero ikuspegia txertatzeko berdintasun klausulak gehiago txertatzeari buruz, bai eta genero eraginaren aurretiazko ebaluaketa behar duten prozeduren ingurukoa, Euskadi mailan, EGBL testu bateratuak ezartzen dituenak, edota administrazio publikoek beren barne antolamenduari begira legealdi bakoitzean erregistratu beharreko Berdintasun Planen ingurukoak, 5/2015 Enplegatu Publikoaren Oinarriko Estatutuan jasotzen den moduan.

III.

Udal-ordenantza honi esker, berdintasun politikak eta gobernantza feministarako norabidean eman beharreko pausoak jaso dira, aipatu bezala, egungo marko arautzailean eta aldarrikapen feministetan oinarrituta.

Atariko tituluak udal-ordenantzaren helburuak eta eragin esparrua zehaztu dira, bai eta ordenantza idazteko kontuan izan diren arauak ere.

Lehen tituluak udal barruko berdintasun politikak garatzeko beharrezkoak diren baliabideak, egiturak eta hauen funtzioak jasotzen ditu.

Bigarren tituluak, administrazio prozedura arruntetan genero ikuspegia txertatzeari buruzko zereginak zerrendatzen dira, hala nola, komunikazio ez sexista, kontratazio publikoa, hitzarmenetako klausulak, Enplegu publikoaren sustapenari buruzkoak, Araugin-tzari, hirigintzari eta aurrekontuei generoaren aurretiazko ebaluazioa egiteko prozedurari buruzkoak, eta abar.

Hirugarren tituluak udalaren eskumen eta politiketan genero ikuspegia eta ikuspegi feminista zeharka txertatzeko jarraibideak ezartzen ditu.

Azkenik, laugarren tituluak indarkeria matxistari aurre egiteko irispide eta betebeharrak ezartzen ditu.

ATARIKO TITULUA

1. artikulua. — Xedea eta arau-esparrua

1. Ordenantza honen xedea da nazioarteko, Europako, Estatuko eta Euskal Autonomia Erkidegoko arauen esparruan, emakume eta gizonen berdintasunak udalerrietan izan beharreko araubide juridikoa ezartzea. Abiapuntu gisa, emakumeen aurkako diskriminazioa fenomeno unibertsala, menderatzailea, egiturazkoa eta sistemikoa dela aitortzen du Udalak. Horrez gain, sexu-genero sistemak pertsona oro baldintzatzen duela aitortzen du, maila ezberdinetan bada ere. Horregatik, berdintasun politikak intersektionalitatearen ikuspegitik, landu beharko dira, diskriminazioak pertsonaren bizitza zikloaren, posizio sozialaren eta unearen arabera aldakorrak izan daitezkeelako.

2. Ordenantza honen bidez lortu nahi dena da emakumeen eta gizonen berdintasunerako esparruan egin beharreko jarduerak arautzen dituzten printzipio orokorrak zehaztea, eta bizitzaren esparru guztietan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzea, sexu- genero diskriminazioa gainditzea eta neurri-sorta bat sustatzea. Berezik emakumeen ahalduntzea sustatzeko, eta emakumeen egoera sozial, ekonomiko eta politikoa indartzeko, emakumeen aurkako bereizkeria mota guztiak ezabatuz eta emakumeen eskubideak benetan betetzeko orduan ageri diren oztopoak kenduz.

3. Bestalde, sexu-genero sistema ez jarraitzeak eragindako bestelako kolektiboen aurkako diskriminazioei aurre hartu, mina erreparatu eta pertsona hauen eskubideak bermatzea bilatuko da udal-ordenantza honen bidez.

4. Aurreko atalean ezarritakoarekin bat etorriz, arautu beharreko arloa denez gero, berebiziko garrantzia dute honako lege hauek:

- a) Emakumearen aurkako bereizkeria mota guztiak ezabatzeko Konbentzioa (1979ko abenduaren 18an onartua eta espainiar Estatuak 1983ko abenduaren 16an berretsia).
- b) Emakumeen aurkako indarkeriaren eta etxeko indarkeriaren aurkako prebentzio eta borrokari buruzko hitzarmena (Istanbul, 2011ko maiatzaren 11n Europar Kontseiluak onartua eta 2014ko abuztuaren 11n espainiar Estatuan indarrean jarrita).
- c) Toki-Bizitzako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Europako Gutuna, 2006koa.
- d) Emakumeen eta Gizonen Berdintasun Eragingarrirako martxoaren 22ko 3/2007 Lege Organikoa.
- e) Toki-Araubidearen Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legea.

- f) Genero-indarkeriaren aurka oso-osoko babesa emateko neurriei buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoa.
- g) 1/2023 Legegintzako Dekretua, martxoaren 16koa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxistatik gabe bizitzeko Legearen testu bategina onartzen duena (aurrerantzean EGBL).
- h) 2/2016 Legea, apirilaren 7koa, Euskadiko toki erakundeei buruzkoa.
- i) 4/2023 Legea, otsailaren 28koa, trans pertsonen benetako berdintasunari eta LGTBI pertsonen eskubideak bermatzeari buruzkoa.
- j) 10/2022 Lege Organikoa, irailaren 6koa, sexu-askatasunaren berme integralari buruzkoa.

2. artikulua. — Helburuak

- 1. Udalerrian emakume eta gizonen berdintasuna erdiestea, eta genero-sistemak sortutako diskriminazio mota guztiak desagerraraztea.
- 2. Emakumeen banakako eta taldekako jabekuntza sustatzea eta beren jarrera sozial, ekonomiko eta politikoa indartzea.
- 3. Pertsona trans, gay, lesbiana, bisexual eta intersexualen (hemendik aurrera LGTBI+) partaidetza soziopolitikoa sustatzea eta haien eskubideak ahalbideratzea.
- 4. Udal barruko jarduera eta antolamendua genero ikuspegitik garatzea.
- 5. Indarkeria matxistaren kontrako erantzun integrala eta koordinatua ematea.
- 6. Horretarako, Udalak, emakume eta gizonen berdintasunarekin eta feminismoarekin duen konpromisoa ezagutzera eman nahi du, berdintasuna intersektionalitatearen ikuspegitik ulertuta, eta gainerako erakundeen laguntza lortzen ahaleginduko da, baita gizarte zibilarena ere.
- 7. Elorriko Udalak zaintza eta bizitzaren iraunkortasuna erdigunean izatea eredu sozioekonomikoa sustatzerakoan.

3. artikulua. — Aplikazio-eremua

- 1. Ordenantza hau Elorriko Udalaren administrazioan ezarriko da, eta haren men-deko edo hari lotutako organismo eta erakunde publikoetan ere bai.
- 2. Erakunde pribatuei ere ezarriko zaie, Ordenantzak berak ezartzen dituen kasuetan eta, bereziki, Elorriko Udalarekin kontratuak edo lankidetzak hitzarmenak sinatzen dituzten erakunde pribatuei, edo Elorriko Udalak emandako dirulaguntzak jasotzen dituztenei.

4. artikulua. — Oinarrizko printzipioa eta printzipio instrumentalak

- 1. Ordenantza honen funtsezko arau-oinarriak Espainiako Konstituzioaren 9.2 eta 14. artikulua eta Euskal Autonomia Erkidegoko Estatutuaren 9.2.d) artikulua dira; horien arabera, botere publikoek norbanakoek osatzen dituzten taldeen arteko berdintasun erreala eta eraginkorra erdietsi behar dute. Baita EGBLren testu bateratuan 4.3 eta 19.2 artikuluetan udalei ematen zaizkien berdintasunerako udal-ordenantzak egiteko esku-menak ere.
- 2. Aurreko atalean aipatutako berdintasun erreal eta eraginkorra lortzeko, EGBL testu bateratuaren 3. artikulua arabera gizon eta emakumeen berdintasunaren alorrean Euskal Autonomia Erkidegoko botere publiko guztien lana zuzendu eta bideratu behar duten printzipioak baliatuko ditu udal-botereak, zehazki hauek: tratu-berdintasuna; aukera-berdintasuna; emakumeen aurkako indarkeria matxista prebenitzea eta desagerraraztea; dibertsitatea eta desberdintasuna errespetatzea; genero-ikuspegia txertatzea; ekintza positiboa; generoaren araberrak rola eta estereotipoak desagerraraztea; ikuspegi intersektionala txertatzea; sexu- edo genero-identitatearen garapen askea, sexu-orientazioa, gorputz-autonomia eta autodeterminazioa; ordezkaritza orekatua; lankidetzak eta koordinazioa eta nazioartekotzea; emakumeen ahalgintza; gizonen inplikazioa.

zioa; parte-hartzea; berrikuntza, gardentasuna eta kontu-ematea; hizkuntza-eskubideen babesa eta euskararen erabileraren sustapena.

EGBLren testu bateratuan ezarritako 16 printzipioetatik bosten definizioak ordenantza honetan jasotzen dira duen garrantziak eta berritasunak hala eskatzen duelako.

a) *Genero-ikuspegiaren integrazioa*

Elorriko udalak genero-ikuspegia txertatu behar du politika eta ekintza guztietan, horietan guztietan ezar dadin desberdinkeriak ezabatzeko eta emakumeen eta gizonen berdintasuna sustatzeko helburu orokorra. Udal-ordenantza honen ondorioetarako, hau da genero-ikuspegia txertatzea: sistematikoki kontuan izatea emakumeen eta gizonen egoera, baldintza, jomuga eta beharrian diferenteak, eta, horretarako, desberdinkeriak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko xedea duten helburu eta jarduketa espezifikoak gehitzea politika eta ekintza guztietan, maila guztietan eta horiek planifikatzeko, exekutatze eta ebaluatze fase guztietan.

b) *Ekintza positiboa*

Emakumeen eta gizonen benetako berdintasun eraginkorra lortzea sustatze aldera, Elorriko Udalak neurri espezifikoak eta iragankorrak hartu behar ditu bizitzako esparru guztietan sexuan oinarritutako izatezko desberdintasunak ezabatzeko edo murrizteko.

c) *Emakumeen ahalduntzea*

Elorriko Udalak baldintzak ezarri behar dituzte eta behar diren egokitzapenak egin behar dituzte emakumeak ahalduntzen laguntzeko, emakumeen dibertsitatea kontuan hartuta. Udal-ordenantza honen ondorioetarako, emakumeen ahalduntzetat jotzen da emakumeek emakume izateagatik jasaten duten desberdinkeria- eta diskriminazio-egoera estrukturalaz jabetzeko egiten duten prozesua, banaka zein modu kolektiboan, bai eta beren bizitzari buruzko erabaki estrategikoak hartzeko eta bizitzaren zenbait alderditan generoan oinarritutako desberdinkeria eta diskriminazioa sendotzen eta iraunarazten duten egiturak eta erakundeak eraldatzeko aukera emango dieten eskumena, boterea eta kontrola eskuratzeko prozesua ere.

d) *Interseksionalitatea*

Arau honen ondorioetarako, interseksionalitatearen ikuspegia kontuan hartzeak esan nahi du kontuan hartu behar dela nola sexuak edo generoak harremana duen bestelako bereizkeria-egoerak sor dezaketen inguruabarrekin. Esaterako, arraza, kolorea, jatorri etnikoa edo soziala, hizkuntza, erlijioa, kultura, politikari edo bestelako gaiei buruzko iritziak, gutxiengo nazional bateko kide izatea, ondarea, jaiotza, familiaren konfigurazioa, desgaitasuna, adina, sexu-joera, sexu edo genero identitatea, genero-adierazpena, landa- eremukoa izatea, migratzailea, errefuxiatua, seropositiboa, guraso bakarra izatea edo beste edozein baldintza edo egoera pertsonal, sozial edo administratibo. Horrela, interseksionalitatea kontuan hartzeak esan nahi du faktore hauek guztiek nola elkar eragiten duten kontuan hartzeak, egoera, botere- eta zapalkuntza-ardatz desberdinak ematen baitira. Kontzeptu honek bereizkeria anizkoitzaren konplexutasuna azpimarratu nahi du, faktore eta egoera berdinetan bereizkeria edo pribilegio egoera desberdinak eman daitezkeela adieraziz.

e) *Sexu- edo genero-identitatearen garapen askea, sexu-orientazioa, gorputz-autonomia eta autodeterminazioa*

Emakumeen eta gizonen berdintasun benetakoa eta eraginkorra sustatzeko botere publikoek, alde batetik, sexu- eta/edo genero-identitatearekin eta genero-orientazioarekin erlazionatutako diskriminazioak bizitzaren alor guztietatik desagerrarazteko neurriak hartu behar dituzte, eta, beste batetik; beharrezko politika publikoak garatu behar dituzte pertsona guztien, eta bereziki emakume guztien, gorputz-autonomia eta autodeterminazioa bermatzeko eta, bereziki, sexu- eta ugalketa-eskubideak balia ditzaketela ziurtatzeko, diziplina anitzeko ikuspegi integral batetik.

I. TITULUA

EGINKIZUNAK, ANTOLAKETA ETA BALIABIDEAK

I. KAPITULUA

MARKO OROKORRA

5. artikulua. — *Xedapen orokorra*

1. Elorriko Udalak emakume eta gizonen berdintasun politikak sustatzeko estrategia nagusi gisa estrategia duala erabiliko du, hau da, genero-zeharlerrotasunaren estrategia batetik, eta bestetik, ekintza positibo neurriak sustatzearena.

2. Genero-zeharlerrotasuna garatzeko, udaleko departamentu guztiek eta haren mendeko edo hari lotutako organismo eta erakunde publiko guztiek emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatuko dute, bai bertako langile nahiz ordezkari politiko guztiek. Horretarako, bakoitzak bere jarduera esparruan, neurri zehatzak programatu eta ezarriko ditu, neurri horien jarraipena egingo du, eta norberaren alorreko politiketan generoaren ikuspegia integratuko dute.

3. Berdintasun Sailaren funtzioa izango da Udaleko berdintasun politikak bultzatu, koordinatu, bide laguntza eman, jarraipena egin eta ebaluatzea. Halaber, 10 artikuluetan jasotako gainerako eginbeharrak ere izango ditu.

6. artikulua. — *Udalaren eginkizunak*

Elorriko Udalaren eginkizunak emakume eta gizonen berdintasunari dagokionez EGBLren testu bateratuan, 7. artikuluan aurreikusitakoak dira.

7. artikulua. — *Berdintasun politiketarako egitura eta espazioak*

1. Arau honetan xedatutakoaren ondorioetarako, eta Elorriko Udalean berdintasun- politikak eta politika feministak genero-zeharkakotasuna estrategiaren bidez bultzatu daitezen honela antolatuko da:

- Berdintasun Saila.
- Udal berdintasun-politikak bultzatzeko koordinazio politiko-teknikorako gunek.
- Berdintasuna bultzatzeko interlokuzio sozialerako espazioak: Emakume talde eta eragile feministen koordinaziorako gunea, Hezkidetza mahaia, besteak beste.
- Indarkeria matxistaren politikak koordinatzeko behar besteko gunek.

2. Udal ordenantza honetan jasotakoa garatzeko beharrezkoak diren bestelako koordinazio gunek sustatuko ditu Udalak.

3. Aipatutako egitura eta espazioak 8. artikulutik 16. artikulura garatzen dira.

II. KAPITULUA

BERDINTASUN SAILA

8. artikulua. — *Berdintasun saila*

Berdintasun saila zeharkakotasunez jarduten duen organoa da udal barruan, eta jarduteko bere eremu eksklusiboa berdintasunerako udal mailako politikak bermatzea izango da. Zerbitzu egonkorra, etengabea eta iraunkorra izango da.

9. artikulua. — *Adskripzioa, langile espezializatuak eta kolaborazioa*

1. Berdintasun sailak bere funtzioak era autonomoan egiteko egitura propioa izango du, beste departamentuetara atxikitu gabe.

2. Berdintasun saileko teknikariek berdintasun-arloko prestakuntza berezitua izan beharko dute.

- Berdintasun-arloko prestakuntza berezitua egiaztatu egin beharko da, unibertsitateak, herri-administrazio batek nahiz organo ofizial batek emandako egiaz-

tagiriz frogatuz emakumeen eta gizonen berdintasun-arloko edo emakumeen aurkako indarkeria matxistan esku-hartzeari buruzko gutxienez 150 orduko prestakuntza hartu izana, edota frogatuz gutxienez bi urteko lan- esperientzia izatea emakumeen eta gizonen berdintasun politiken eremuan.

- b) Berdintasun teknikariak goi-mailako teknikari kategorian izango du Udaleko arloetako arduradunekin interlokuzioa egin eta emakumeen eta gizonen berdintasunerako politikak bultzatu, jarraipena egin, koordinatu eta ebaluatzeko.

10. artikulua.— *Eginkizun orokorrak*

Berdintasun sailak EGBLko 10. artikuluan ezartzen diren eginkizunak garatu beharko ditu.

Azpitarragarrienak hauek:

1. Udal barruko berdintasunerako politikak bultzatu, diseinatu, programatu eta aholkularitza emateko ardura izango du, bereziki Ordenantza honetan ezarritako prozedurak eta eginkizunak betetzen laguntzeko.
2. Indarkeria matxistaren kontrako politiken diseinua lideratzea baita parte hartzea, eta politika hauen koordinazioa bultzatzea gizarte-politikaren arlokoarekin zein gaiarekin zerikusia duten eskumenak eratzikita dituen sailarekin edo zerbitzuarekin. Horrez gain, zerbitzu eta lan ildo horren jarraipena eta ebaluazioa egitea.
3. Elorriko emakumeen ahalduztze indibidual eta kolektiboa sustatzeko programak eta espazioak diseinatu eta koordinatu. Arreta berezia emango zaie egoera zaurgarrian dauden emakumeei.
4. Elorriko berdintasunaren aldeko eragileekin interlokuzioa sustatzea, udal politikan berdintasunaren ikuspegia eta feminismoaren aldarrikapenak eta lan-ildoak zabaltzea eta kontrastatzeko.

11. artikulua.— *Baliabideak*

Elorriko Udal Gobernuak ordenantza honetan agindutako funtzioak garatzeko beharrezko giza-baliabideak eta baliabide ekonomikoak, materialak eta administratiboak jarriko ditu Berdintasun Sailaren esku.

III. KAPITULUA

UDAL BERDINTASUN-POLITIKAK BULTZATZEKO KOORDINAZIO POLITIKO-TEKNIKORAKO GUNEAK

12. artikulua.— *Udal barruko berdintasuna bultzatzeko barne-koordinazioa*

1. Berdintasunerako eta politika feministetarako udal-politika eraginkorrak izan daitezten, Udaleko Departamentuek modu koordinatuan lan egingo dute dagokion koordinazio-organoaren bidez. Berdintasun sailako arduradun politikoek koordinazio hori bultzatu, kudeatu eta ikuskatzeko ardura izango dute, horretarako Elorriko Udalak duen egitura zein antolaketa administratiboa eta politikoa kontuan harturik.
2. Aurreko epigrafean ezarritakoaren kaltetan izan gabe, behar diren batzorde edo lantalde sektorial, tekniko edo politikoak eratuko dira, genero-ikuspegia Elorriko Udalarren arloetan garatzen diren politika publikoetan sar dadin.
3. Udalbatzako ordezkari politiko guztiek Elorriko Berdintasun Politiken jarraipena egin ahal izateko, Berdintasun politika edo politika feministari buruzko Batzorde Informatzaile propioa izango du Udalak.

13. artikulua.— *Erakundeen arteko parte-hartzea*

1. Berdintasunerako udal-politika bultzatzean, gainerako udalerriekin eta gainerako erakunde publiko zein pribatuekin koordinatuta egoteko, Elorriko Udalak Bizkaiko nahiz bestelako berdintasunerako sareetan parte hartuko du.
2. Emakumeen aurkako indarkeria matxistan udalerrian egiten den esku-hartzea hobetzeko, EAEn emakumeen aurkako indarkeria matxistaren biktimei ematen zaien

arreta koordinatzeko erakundeen arteko III. Akordioari jarraiki, indarkeria matxistaren esku-hartzea hobetzeko eta koordinatzeko protokoloak sustatuko ditu.

IV. KAPITULUA

BERDINTASUNA BULTZATZEKO INTERLOKUZIO SOZIALERAKO ESPAZIOAK

14. artikulua. — Emakume talde eta eragile feministekin koordinatzeko gunea

1. Elorrioko Udalak, emakume talde, eragile feminista eta LGTBI+ kolektiboko eragileekin batera, berdintasunaren alde lan egiteko espazioak ahalbideratuko ditu. Espazio hauen helburua

izango da herriko emakume taldeekin eta eragile feministarekin udalak interlokuzio iraunkor bat izatea eta politika feministen inguruko erabakiak hartzea. Interlokuzio horrek lagunduko du Udalaren politika egiteko moduetan genero ikuspegia txertatzen eta gobernantza feministarako ikaspenak ateratzen. Horrez gain, Udalari herriko beharren ezagutza hurbilagoa izateko balioko dio interlokuzioak. Emakumeen boteretzeko politikorako espazioa izango da gune edo kontseilua, eta berdintasunaren aldeko subjektu politikoei batera lan egiteko espazioa izatea nahi du. Horretarako, Udalak gardentasunez eta informazioa emanaz lan egingo du.

2. Halaber, Berdintasun sailaren bitartez, gune honetako partaideen profila anitza eta ugaria izateko ahalegina egingo du.

15. artikulua. — Berdintasuna bultzatzeko bestelako interlokuziorako espazioak

1. Berdintasuna bultzatzea helburu duten bestelako lanerako espazioak sustatuko ditu Berdintasun sailak, hala nola, Hezkidetza mahaia, Emakumeen Jabekuntza Eskola edota urteko lan plangintzari loturiko bestelakoak ere.

2. EGBLko printzipioetan jartzen duen moduan, emakumeen bizi baldintzak hobetu eta bizitzaren arlo publikoan beren parte hartzea sustatzeko emakumeen ahalduntzea sustatzeko espazio eta programa propioak sustatuko ditu Berdintasun Sailak, hala nola, Jabekuntza Eskola edota Emakumeen Etxea.

V. KAPITULUA

INDARKERIA MATXISTARI BURUZKO POLITIKAK KOORDINATZEKO GUNEA

16. artikulua — Indarkeria matxistari buruzko politikak koordinatzeko guneak

1. Indarkeria matxistari buruzko politikak koordinatzeko guneak sustatuko ditu Eloorrioko Udalak, politika hauek gidatzeko printzipio nagusiak, Europar Kontseiluko Istanbulgo protokoloan jasotzen direnak, 1/2004 Lege Organikoan jasotzen direnak, EGBLko testu bateratuan jasotzen direnak izango dira gutxienez, hau da 1/2023 Dekretuan jasotakoak. Hala ere, kontuan hartuko dira 10/2022 Legeak Organikoak eta 4/2023 Legeak jasotzen dituen kasuak.

2. Horregatik, genero ikuspegiarekin diseinatu beharko dira politika hauek, emakumeen ahalduntzea eta berbiktimizazioa saihestea helburu dutela. Paradigma feministatik lan egingo da eta horretarako Berdintasun Sailak sustatuko ditu gune hauek, beharrek diren udaleko edo udalaz gaindikoa gainerako zerbitzu eta arloekin.

3. Zehaztasun gehiago jasotzen dira IV. Tituluan.

II. TITULUA

UDAL JARDUERAN GENERO IKUSPEGIA TXERTATZEKO NEURRIAK

I. KAPITULUA

BERDINTASUNERAKO PLANA

17. artikulua.— *Definizioa*

Emakume eta gizonen berdintasunaren alorrean Elorriko udal-politika nola gauzatu behar den antolatu eta planifikatzen duen agiria da Berdintasunerako Plana, eta udaleko arloekin eta herritarrekin batera diseinatuko da.

18. artikulua.— *Esku-hartzerako eremuak eta gogoeta espezifikoko neurriak*

1. EGBLren testu bateratuan 16.3. artikuluan xedatzen denari kalterik egin gabe, jarduketa- neurri zehatzak garatuko ditu Berdintasunerako Planak Ordenantza honetan aurreikusitako berdintasunerako esku-hartzeko edozein sailetan, baita interesgarriak izan litezkeen beste batzuetan ere.

2. Halaber, Berdintasunerako Planak, edo horren ondorioz egin litezkeen plan edo programa zehatzek, arreta berezia jarri beharko dute interseksionalitatearen ikuspegia integratzeari. Hau da, jatorri, adin, hizkuntza, baliabide ekonomiko, sexu-orientazioa edo genero identitate anitzei, besteak beste.

19. artikulua.— *Prestaketa eta kontrola*

1. Berdintasun sailak diseinatu eta bultzatuko du Berdintasunerako Plana, eta bere gain joango da Plan horren jarraipena eta ebaluazio orokorra egitea. Departamendu bakoitzak berari egokitu zaizkion ekintzen ardura, jarraipena eta ebaluazioa izango ditu.

2. Halaber, Ordenantza hau izango da oinarri eta abiapuntua Berdintasunerako Planaren edukiak, norabidea eta jarduera-neurriak finkatzean.

3. Berdintasunerako Planaren diseinuan kontuan hartu behar dira Udalak eduki ditzakeen beste plan nahiz dokumentu estrategikoetan jasotako helburu eta edukiak behar den egokitzapena egiteko.

4. Elorriko Udalak, Berdintasun sailaren bitartez, partaidetza-prozesuak diseinatu eta bultzatuko ditu, aukera emateko herritarrei, dela taldeka nahiz banaka, parte hartze-ko Planaren egituratze lanetan.

5. Berdintasunerako Planaren inguruan komunikazio- eta hedatze-mekanismo ego-kiak egotea ziurtatuko da.

20. artikulua.— *Txostena*

EGBLren testu bateratuaren 16.6 artikuluari jarraituz, Emakunde Emakumearen Eus-ka Institutuari Berdintasunerako Planaren berri eman beharko zaio onartu aurretik, hark oniritzia eman diezaion.

21. artikulua.— *Onarpena*

1. Elorriko Udalak beti edukiko du Berdintasunerako Plan bat indarrean. Planaren indarraldia bukatu baino lehen, Berdintasun sailak proposatuko du Plan berria egitea. Plan berri hori onartu arte, aurreko planaren luzapena emango da.

2. Gardentasuna eta kontu-emateari begira, Plana eta hauen ebaluaketak eskura-garri egon beharko dira web orrian edo eta udaleko gardentasun atarian.

22. artikulua.— *Urte osoko ekintza-programak*

Planak urteroko ekintza-programa izan beharko du dagozkion baliabideak definituta. Departamentu bakoitzak urtero egingo ditu ekintza-programen ebaluazio kuantitatibo eta kualitatiboa.

II. KAPITULUA

UDAL IKERKETA ETA ESTATISTIKAK**23. artikulua. — *Estatistika eta ikerketen egokitzapena***

1. Ordenantza honetan jasotako arauak betearazteko eta eraginkortasunez bermatzeko genero-ikuspegia bere ohiko jardunean txertatzen duela, Udal Gobernuak, bere eskumenen alorrean, 1/2023 Dekretuan, hau da EGBLren testu bateratuaren 17. artikulua «a» letratik «f»-ra bitartekoetan ezarritakoa bete beharko du.

2. Egiten diren estatistika, inkesta eta datu-bilketetan sexu-genero adierazlea jasoko da sistematikoki, aukera dagoen guztietan, «emakume» eta «gizon» aldagaiez gain, hirugarren aukera bat emanaz.

3. Soilik salbuespenezko kasuetan, Berdintasun sailaren aldeko iritziarekin eta zioak emanda dituen txostenaren bidez justifikatu ahal izango da arestian zehazturiko betebeharrak bat ez betetzea.

24. artikulua. — *Ikerketa eta estatistikaren esleipena*

Udal-ikerketa eta estatistikak zerbitzu-kontratuen bidez egiten direnean, enpresa esleipendunak aurreko artikuluan jasotako eginkizunak betetzeko konpromisoa hartu beharko du ezinbestean.

III. KAPITULUA

UDAL-ADMINISTRAZIOAREN ZERBITZURA DIHARDUTEN LANGILEEN KUDEAKETA**25. artikulua. — *Xedapen Orokorra***

1. Elorrioko Udalak emakumeen eta gizonen arteko berdintasun-printzipioa bermatuko du lanpostuen definizioan, sarbidean, sailkapen profesionalean, promozioan, prestakuntzan, lan- osasunean, ordainsarrietan eta lan-eskubideetan, lan-baldintza duin eta ez-baztertzailerak bermatuz.

2. Aurreko atalean aurreikusitako eskubideak gauzatzeko, 5/2015 Enplegu Publikoaren Oinarrizko Estatutuan jasotako moduan Berdintasunerako barne plana egin eta aplikatuko du Elorrioko Udalak.

26. artikulua. — *Sarbidea, hautaketa eta sustapena*

1. Egokitzat jotako beste neurri batzuk har badaitezke ere, enplegu publikoko lanpostuak lortzeko, betetzeko eta mailaz igotzeko hautaketa-prozesuak erregulatzen dituzten udal - arauetan edo -egintzetan, praktikaldiei buruzkoak barne hartuta, honako hauek jaso behar dira:

- a) Klausula bat, gaikuntza-berdintasuna egonda emakumeei lehentasuna ematen diena emakumeak %40 baino gutxiago diren Administrazioaren kidegoa, maila, eskala eta kate- gorietan. Salbuespena izango da lanposturako beste hautagaiak neurri hori ez aplikatzea justifikatzen duten arrazoiak izatea, sexuan oinarritutako diskriminaziorik eragiten ez dutenak, hala nola lanpostuak lortzeko eta mailaz igotzeko zailtasun bereziak dituzten beste kolektibo batzuetako kide izatea.

Giza baliabideetako departamentuak estatistika egokiak eta eguneratuak izan behar dituzte honako hau bermatu ahal izateko.

- b) Klausula bat, hautaketa-epaimahaietan emakumeen eta gizonen ordezkariak orekatua izango dela bermatzeko, guztiek ere trebakuntza, gaitasun eta prestakuntza egokia izan behar dute.
- c) Aurreikuspenak, hautagaiaren lanbide-esperientzia baloratzeko merezimendu-baremoetan honako hauek ere kontuan har daitezke: lehenik, zenbat denbora egon den hautagaia eszedentzia-egoeran, pertsonen zaintzeagatik edo genero-indarkeriagatik; bigarrenik, zenbat denbora eman duen hautagaiak amatasuna eta aitatasuna babesteko edo bizitza pertsonala, familia eta lana erantzukidetasunez kontziliatzeko lanaldi-murritzketetan edo baimenetan; eta, hirugarrenik,

emakumezko enplegatu publikoek zenbat denbora eman duten genero-indarke-riagatik baimenak baliatzen.

- d) Zenbait neurri hartzea hautaketa, hornikuntza eta sustapen prozesuetan amatasunari behar bezalako babesa emateko, jaio aurreko eta ondorengo aldietan, kontuan hartuta guraso bakarreko familiek nolako zailtasun erantsiak dituzten kontziliaziorako; helburua da sexuagatiko diskriminazio-egoerarik ez gertatzea. Ondorioz, deialdi bakarreko sistemarekin egiten diren

ariketetan edo probetan, edo izangaiak bertaratu beharra duten beste jarduketa batzuetan, haurdunaldia, erditzea edo edoskitzea arrazoi bat izan dadila —behar bezala egiaztatuta— egintzaren denbora edo lekua aldatzeko justifikazio gisa. Aldaketa-eskaerak onartzen badira, antolakuntza mailan beharrezkoak eta egokiak diren neurriak hartuko dira izangai guztien lehia- berdintasunaren printzipioa bermatzeko.

2. Aurrez aipatutakoaz gain, hautapen-prozesuetan berdintasun-printzipioa bermatu ahal izateko, eta langile berriak sartzean emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloko gaikuntza bermatzeko, Elorrioko Udalak neurri hauek hartuko ditu:

- a) Berdintasunari buruzko edukiak ezartzea ikasgai-zerrendetan, bai izaera orokorrekoak, bai lortu nahi den lanpostuaren esparrukoak ere.
- b) Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunean aditu bat ezartzea berdintasunerako teknikarien hautapen-prozesuetako epaimahaietan.

27. artikulua. — *Berdintasun politiken ezagutza*

1. Agintaldi bakoitzeko lehen urtean emakumeen eta gizonen arteko berdintasunerako udal politiken inguruko oinarritzko ezagutza izateko saioak jasoko dituzte ordezkari politikoek. Horrez gain, urtero egingo zaie ezagutza hau handitzeko trebakuntza eskaintza. Edukiak Berdintasun sailarekin kontrastatuz definituko dira.

2. Udal-teknikariek eta ordezkari politikoek berdintasunerako ordenantza eta berdintasun plana ezagutu behar dituzte. Bestetik, berdintasunerako politiken ildo nagusiei buruzko informazioa emango zaie, indarrean dauden jarduera-irizpideak jakinaraziz.

3. Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren arloko ikastaroak edota jardunaldiak buruzko informazioa emango zaie Elorrioko Udaleko teknikariei edo ordezkari politikoei, Berdintasun sailaren bitartez.

28. artikulua. — *Prestakuntza*

1. EGBL 18. artikuluan xedatzen dena betez, eta genero-ikuspegia administrazioaren jardunean txertatzea ahalbidetzeko, giza baliabideetan ardura duenak, udal langileek genero- berdintasunaren arloan trebakuntza izatea bermatuko du, trebakuntza progresiboa eta espezifikoak, iraunkorra eta derrigorrezkoa. Elorrioko Udalak neurriak hartuko ditu udal langileek berdintasunari buruzko ikastaroak derrigorrez jaso ditzaten.

Herri-administrazioen euskal erakundeak emandako ikastaroen bidez edo Elorrioko Udalean egingo diren ikastaroak antolatuta gauzatu ahal izango da trebakuntza hori.

2. Aurreko ataleko helburua bermatzeko xedearekin, Giza baliabideetako departamentuak langileek berdintasunaren arloko prestakuntzan inbertituriko denbora neurtu eta baloratuko du.

3. Giza baliabideetako Departamentuak prestakuntza-planak diseinatuko ditu genero- berdintasunaren esparruan beren langileentzat Berdintasun sailarekin elkarlanean; eta plan horiek elementu hauek izango dituzte guxtienez:

- a) Berariazko prestakuntza-ekintzak emakumeen eta gizonen berdintasunaren esparruan, bai oinarritzko izaera orokorrekoak, bai izaera bereziago eta espezializatuagoak.
- b) Emakumeek eta gizonen, berdintasunezko baldintzetan, prestakuntza bermatzeko beharrezko neurriak ezartzea.

29. artikulua.— Ordainsariak

Elorriko Udalak beren langileen arteko soldata-arrailak atzemango ditu, eta esku-ragarri dituen neurri guztiak hartuko ditu sexu-bereizkeria zuzenak edo zeharkakoak ezabatzeko eta berdintasuneko politika bermatzeko, bai lanpostuen balorazioan, bai ordainsarien politikan.

30. artikulua.— Lan-segurtasuna eta osasuna

Lan-segurtasunari eta osasunari dagokionez, emakumeen eta gizonen berdintasun-printzipioa burutzeko, Elorriko Udalak beharrezko neurriak hartuko ditu helburu hauek lortzeko:

- Genero-bereizketak aztertzea lan-baldintzetan, lan-arrisku psikosozialekiko esposizioan, higiene zein ergonomia lan-arriskuekiko esposizioan, eta, horrez gain, prebentzio- mekanismoak ezartzea.
- Generoaren ikuspegitik, laneko gaixotasunei buruzko ikerketak bultzatzea.
- Emakume langileen ugalketan, haurdunaldian eta edoskitzean osasunaren prebentzioa bermatzea.
- Indarkeria matxistaren edozein adierazpen saihestea lan inguruan, eta horretarako, lan- segurtasunerako protokoloan sexu jazarpena eta sexuan oinarritutako jazarpenari aurre egiteko protokoloa eta neurriak egotea bermatuko da eta honen berri emango zaie langile guztiei.
- Langileei lan-arriskuen prebentzioan generoaren ikuspegitik prestakuntza ematea.

31. artikulua.— Lanaren eta familiaren bateragarritasuna eta erantzukizunen partekatzea

Elorriko Udalak bere Berdintasunerako barne-planean neurri hauek hartuko ditu:

- Langileen lan-bizitza eta bizitza pertsonal zein profesionala bateratzen laguntzeko neurriak, betiere emakumeen jabeakuntzaren ikuspegitik, eta aldi berean zaintza-lanetan gizonen erantzunkidetasuna sustatzen dutenak.
- Antolakuntzan aldaketa-prozesuak sustatzeko neurriak, emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari eta bizitzaren zaintzari arreta emateko.
- Langileentzako ordutegi- eta espazio-malgutasuna bultzatzeko neurriak, betiere emakumeen jabeakuntza ikuspegi batez, eta zaintza-lanetan gizonen erantzunkidetasuna sustatzeko.

IV. KAPITULUA**ORDEZKARITZA OREKATUA****32. artikulua.— Ordezkaritza orekatua**

1. Elorriko Udalak ordezkari eta osaketa orekatua bermatuko du bere administrazio- organo guztietan. Oreka hori bete ezean, kasuan kasuko organoaren edo departamentuko arduradunak zuri beharko du txosten baten bidez zergatik ez duen betetzen artikulua hori, txosten hori erreferentziazko espedientean jasoko du eta Berdintasun sailaren eskura jarri.

2. Artikulu honetan adierazitakoaren ondorioetarako, ordezkari orekatua dagoe-lan ulertuko da lau kide baino gehiago dituzten epaimahaietan edo antzeko organoetan sexu bakoitzak gutxienez %40ko ordezkari baldin badu. Gainerako kasuetan, bi sexuak ordezkari daudenean izango da orekatua.

3. Salbuespen gisa, eta legeak onartzen dituen kasuetan soilik, organo arduradunak txostena helaraziko dio Berdintasun sailari, azken honek oniritzia emateko, ordezkari orekatuaren printzipioa ez aplikatzeko. Salbuespen horietan ohikoena hau izaten da:

1/2023 Legea, 3. Artikulua, 10. Puntua, b) Emakumeek organoan duten ordezkaritza %60tik gorakoa izanik, egokitzen jotzen denean emakumeek ordezkaritza handiagoa izatea, erabakiak hartzeko eremuetan ordezkaritza txikiegia izatearen ondorioz historikoki izan duten desberdinkeria- egoera zuzentze aldera.

33. artikulua.—Eragindako organoak

1. Epaimahai guztietan klausula bat izango dute, hautaketa-epaimahaietan emakumeen eta gizonen ordezkaritza orekatua izango dela bermatzeko, guztiek ere trebakuntza, gaitasun eta prestakuntza egokia dutela. Horrez gain, egokitzen jotzen diren beste neurri batzuk ere har daitezke.

2. Hauteskundeen ostean sortzen den Udal Gobernua osatzean, ordezkaritza edo osaketa orekatua aplikatuko zaio, eta oreka hori bermatuta egon beharko da Batzorde Iraunkorrak osatzean, baita sortu daitezkeen beste batzordeak osatzean ere: Bozeramale Batzordean, izendapen askeko karguetan, epaimahaietan, hautaketa-epaimahaietan, udal-kontseiluetan, parte-hartze organoetan, baita gainerako udal-organismoen osaketan ere.

34. artikulua.—Laguntzarako neurriak

Ordezkaritza edo eraketa orekatua bultzatu eta defendatzeko, Elorrioko Udalak behar diren neurriak hartuko ditu, hurrenez hurren, helburu hauek betetzeko:

- a) Hautatutako ordezkariak ez dezaten pairatu portaera edo hizkera genero-estereotipaturik edo bestelako edozein jazarpen mota.
- b) Hautatutako ordezkariak bizitza pertsonala, lana eta ordezkaritza funtzioak elkarrekin uztartzeko modua izatea, segurtatuz ordutegiek eta lan egiteko moduek denei ahalbidetzen dietela beren zereginak osoki betetzea.

V. KAPITULUA**BARNE- ETA KANPO-INFORMAZIOA ETA KOMUNIKAZIOAREN EKOIZPENA
ETA KUDEAKETA****35. artikulua.—Xedapen Orokorrak**

1. EGBLren testu bateratuaren 26. artikuluan ezarritako betebeharrak betetzeari kalterik egin gabe, Elorrioko Udalak edo komunikazio ez sexista eta barneratzailea erabiliko du edozein informazio, komunikazio, idatzizko dokumentu, ikonografia eta euskarri ekoiztean eta kudeatzean, zuzenean edo pertsona fisiko edo juridiko edo erakunde bitartez ekoiztiak, bai barruko nahiz kanpoko komunikaziorako.

2. Emakumeek bizitza sozial, politiko, kultural eta ekonomikoaren hainbat eremutan eta gizarte-rol eta egoera guztietako edozein eremutan duten presentzia ere islatuko du Elorrioko Udalak.

3. Gainera, Elorrioko Udalak sexu baten edo bestearen gehiagotasun edo gutxiagotasunaren ideian oinarrituriko aurreiritziak, jardunak eta hitzezko adierazpenak eta irudiak ekidin eta galaraziko ditu, edo emakumeen irudi anakronikoa ematen duten emakumeen eta gizonen rol estereotipatuak.

4. Emakumeen eta gizonen trataera, protagonismoa eta balorazioa berdinak direla bermatuko du Elorrioko Udalak idatzizko, irudi bidezko eta ahozko informazioan, ikonografian, publizitatean eta barneko eta kanpoko komunikazioan. Gainera, arreta berezia eskainiko du gizonek eta emakumeek modu parekatuan ordezkari izateko Udala bere komunikazio- jardueretan, hala nola, prentsaurrekoetan, sari-banaketetan, epaimahaietan, etab.

5. Historikoki emakumeen ikusezintasuna konpentsatzeko neurri positibo gisa, emakumeen gainordezkaritza onartuko da.

6. Udalak gizartearen eta erakundearen gaitzespena hedatuko du indarkeria matxistaren adierazpen kulturalen eta sinbolikoen aurrean.

7. Informazio, komunikazio eta ikonografia ez-sexista sustatzeko eta jokabide eta jokaera estereotipatuak ekiditeko asmoz, Berdintasun sailak laguntza eta aholkuak emango dizkie eskaera egiten duten udal-erakunde eta elkarte guztiei.

VI. KAPITULUA

UDALEKO ARAUDIAN ETA JARDUERAN GENEROAK DUEN ERAGINA

36. artikulua. — *Definizioa eta objektua*

1. Ordenantza honen ondorioetarako, edozein udal-jarduera edo araudiren aurretiazko edo ondorengo ebaluazioa da genero-eraginari buruzko ebaluazioa, jarduera horrek emakumeen eta gizonen berdintasunean edo desberdintasunean dituen benetako ondorioak edo balizkoak zein diren jakiteko egina.

2. EGBLko testu bateratuan, 20. artikuluan ezarri denari kalterik egin gabe, eta aipaturiko lege horren 19.3. artikuluan xedatu denaren itzalpean, dagokion departamentu sustatzaileak genero-eraginaren aurretiazko ebaluazioa egin beharko du tokiko arauen proiektu guztietan eta horiek aldatu eta eguneratzen direnean: ordenantzetan, erregelamenduetan, hirigintza- eta aurrekontu-arauetan, enplegu publikorako eskaintzen deialdiei eta lekualdatze-lehiaketei buruzko proposamenetan eta Plan sektorial eta estrategikoetan.

3. Berdintasun sailari dagokio Genero eraginaren aurretiazko ebaluaketaren txostena egoki egin den egiaztatzea.

4. Hala ere, arau-proiektu hauek salbuetsita daude:

— Genero-ikuspegitik garrantzirik ez daukaten arau-proiektuak.

— Funtsean antolaketa helburu duten arau-proiektuak.

5. Salbuespena izango da txosten arrazoitu baten bidez justifikatzen bada arauari edo planari ez dagokiola genero-ikuspegia txertatzea; txosten hori departamentu sustatzaileak egingo du eta berdintasun sailari helaraziko dio.

37. artikulua. — *Txostena egiteko gidalerroak*

Elorrioko Udalak genero eraginari buruzko aurretiazko ebaluaketa egiteko jarraibideak eguneratuak izango ditu eta jakinaraziko ditu udal langileen artean.

VII. KAPITULUA

GENERO-IKUSPEGIDUN AURREKONTUAK

38. artikulua. — *Xedapen Orokorra*

1. Elorrioko Udalak ordenantza honetan jasotako eginkizunak betetzeko eta neurriak gauzatzeko, eta oro har, emakume eta gizonen arteko berdintasuna bultzatzeko baliabide ekonomikoak bere aurrekontuetan esleitu eta zehaztuko ditu urtero, gutxienez, udal aurrekontuaren %1,5 Berdintasuna sustatzeko ekintzei zuzenean lotutakoa (Berdintasun Sailaren aurrekontua eta Berdintasun Planetik eratorritako ekintzen aurrekontua, gainontzeko arloetan kokatuta egon arren).

2. Aurrekontuen prozeduran genero ikuspegia txertatzeko, aurrekontu proposamenaren espedienteak genero eraginaren aurretiazko analisia egiten duen txosten bat jaso beharko du kontu-hartzailetza sailak.

VIII. KAPITULUA

LEHIAKETA ETA KONTRATU PUBLIKOAK

39. artikulua. — *Xedapen Orokorra*

1. Elorrioko Udalak kontratazio arduratsuaren ikuspegiarekin egin behar du lan eta genero-ikuspegia sartu beharko ditu kontratazio publikoan nahitaez, hau da, kontratu le-

geak eta EGBLren testu bateratuak hala ezartzen baitute. Zeregin horren ardura izango du kontratuaren arduradunak.

2. Elorriko Udalak emakumeen eta gizonen arteko berdintasun-irizpideak jasoko ditu kontratazio guztien baldintza-pleguetan, administrazio-klausuletan eta preskripzio teknikoetan, hain zuzen ere gobernu, arduradun edo teknikariaren arloko erantzukizuna izanik.

3. Besterik, emakumeen eta gizonen berdintasunerako klausulak txertatuko dituzte adjudikazio-irizpideetan eta exekuzio-baldintza berezietan, bereziki kontuan hartuta bereizkeria anizkoitza eta interseksionalitatea. Helburu horretarako, honako neurriak ezarriko dira:

- a) Enpresa adjudikaziodunak nahitaez beteko ditu honako hauek: 3/2007 Lege Organikoa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasun Eragingarrirakoa; 1/2023 Legegintza Dekretua, martxoaren 16koa, emakumeen eta gizonen berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxistatik gabe bizitzeko Legearen testuategina onartzen duena; eta Elorriko Berdintasunerako Udal Ordenantza.

Besteak beste, 50 langiletik gorako enpresek Berdintasun Plana behar bezala erregistratuta izatea, sexu-jazarpena edo sexuan oinarritutako jazarpena prebenitzeko neurriak izatea eta ordainsarien auditoria-erregistroa egina izatea.

- b) Horrez gain, Pertsona edo entitate lizitatzailerak, gutxienez, hitzarmen kolektiboan jasotako soldata ordaindu beharko du kontratuaren iraunaldi guztian, betiere langileari dagokion lanbide-kategoriaren arabera. Eta ordaintzekoa den soldata ezin izango da inolaz ere ezarritako soldata baino txikiagoa izan. Baldintza hau betetzen dela bermatzeko, langileei benetan aplikatuko zaizkien lan-baldintzak jasotzen dituen hitzarmenaren kopia eta nomina-agiriak, edo, kasuan kasu, zinpeko aitortpena eskatuko ahalko dira, beharrezkoa den kasuetan.
- c) Zerbitzua garatuko duten talde lizitatzailerako pertsona guztiek emakumeengana-ko eta gizonenganako jarrera errespetagarria eta berdinzalea edukiko dute une oro, eta inoiz ez dute izango jarrera desatsegin, mingarri edo diskriminatzaile-rik, sexu, ideologia, jatorri etniko, nazionalitate edo sexu-orientazioagatik.

4. Kontratazio-prozeduratik kanpo geratuko dira Estatuko oinarritzko legerian kontratatze-ko debekua ezarrita duten pertsona fisikoak eta juridikoak; horien artean, berdintasun- plan bat izateko betebeharra ez betetzeagatik eta emakumeen eta gizonen berdintasunaren prebentzioaren arloko arau-hauste oso astuna dela-eta egindako delituengatik edo zehapen irmoengatik jarritakoak.

5. Genero-ikuspegia kontratuaren xedearen ezaugarri tekniko bat denean, xede horren definizioan berariaz txertatu ahal izango da emakumeen eta gizonen berdintasunaren aipamen espezifiko bat.

6. Kontratuaren xederako emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloko gaitasun espezifikoak eskatzen badira, gaitasun tekniko edo profesional gisa eskatuko da esperientzia zehatza, ezagutzak edo prestakuntza izatea emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan, kontratazio publikoari buruzko araudian ezarritakoaren arabera.

7. Baldin eta objektiboki justifikatzen ez bada kontratuaren xedeak ez duela loturarik emakumeen eta gizonen berdintasunarekin artikuluko honen lehen paragrafoan aurreikusitako baldintzetan, kontratazio-organismoek honako hauek sartuko dituzte kontratazio-agirietan:

- a) Emakumeen eta gizonen berdintasunerako adjudikazio-irizpideak, baremoaren gutzizkoaren %5ko haztapenarekin, gutxienez.
- b) Dokumentazio, publizitate, irudi edo material guztietan sexismorik gabeko komunikazioa erabiltzea; emakumeak bereizten dituen edozein irudi edo estereotipo sexistak saihestea; eta berdintasun-balioak, presentzia orekatua, dibertsitatea, erantzunkidetasuna, rol-aniztasuna eta genero-identitateak dituen irudia sustatzea.

- c) Baldintza hau betetzen dela bermatzeko, kontratuak iraun bitartean erabili den dokumentazio, publizitate, idatzi nahiz material grafikoen kopiak (euskarri informatikoan) eskatuko dira.
- d) Kontratuaren jarraipenari lotutako memorietan pertsonen buruzko datuak sexua-
ren arabera desagregatuak emango dira eta datuen analisia egingo da.
- 8. Beste neurri batzuei kalterik egin gabe eta indarrean dagoen berdintasunerako legediaren arabera (902/2020 Errege Dekretua), kontratuaren esleipendun izendaturiko pertsona juridikoak (horren estatus juridikoa edozein dela ere) nahitaez bermatu behar du emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko neurri zehatzak hartu dituela eta ordainsarien auditoria- erregistroa egiteko erabilitako taula egina duela erakutsiko du eta sexuagatiko arrakalaren kontrako neurriak hartu dituela.
- 9. Emakumeen eta gizonen berdintasunerako klausulak benetan betetzen direla egiaztatu beharko da, eta horretarako:
 - a) Kontratatik nahitaez bete beharko ditu emakumeen eta gizonen berdintasunerako klausula guztiak, eta horiek behar bezala exekutatu direla egiaztatu beharko du, dagokion dokumentazioa aurkeztuta, aurretiazko errekerimendurik igorri behar izan gabe.
 - b) Agirietan zehaztuko da zer ondorio dituen aipatutako klausulak urratzeak, bat eginez sektore publikoko kontratuen legerian ezarritakoarekin.
 - c) Sektore Publikoko Kontratuen Legearen 62 eta 210. artikuluen arabera, kontratuaren arduradunak ikuskatuko du ea kontratuko berdintasun-baldintzak betetzen diren, segimendua egingo du, eta horretarako behar diren erabakiak hartuko ditu. Ikuskapena ez da bukaeran bakarrik egingo; aitzitik, jarraitua izango da.
 - d) Klausula honetako baldintzak kontratuaren funtsezko betebeharrak dira, EGBLren ondorioetarako. Hortaz, baldintzak betetzen ez badira, kontratua bukatu daiteke, lege horren 211.f) artikuluen arabera.

IX. KAPITULUA
DIRULAGUNTZAK

40. artikulua. — Xedapen Orokorra

Elorriko Udalak nahitaez sartu beharko du genero-ikuspegia dirulaguntzak arautzen direnean, fase guztietan, berdintasuna sustatzeko eta emakumeen eta gizonen arteko desberdinkeria ezabatzeko neurriak sartu behar dituzte balorazio-irizpideetan eta pertsona fisiko edo juridiko onuradunen betebeharretan, genero-zeharkakotasunaren estrategia garatzeko. Zeregin horren ardura izango du dirulaguntzaren arduradunak. Hitzarmenak dirulaguntzat hartzen dira.

41. artikulua. — Debekua

Elorriko Udalak ez die inolako dirulaguntzarik emango honako hauei:

- a) 26/2015 Lege Organikoak, uztailaren 28koak, ezarritakoari jarraikiz, sexu- delituengatik administrazio-, lan- edo zigor-arloko zehapenak jaso dituzten pertsona fisiko nahiz juridikoei, zehapenak irauten duen denbora tartean.
- b) Emakume eta Gizonen Benetako Berdintasunari buruzko martxoaren 22ko 3/2007 Lege Organikoan eta Emakume eta EGBLren testu bateratuak ezarritako betekizunak betetzen ez dituzten pertsona fisiko nahiz juridikoei. Adibidez, berdintasun- plan bat indarrean izan behar duten arren halakorik ez duten enpresak, eta, estatu- legeriak emakumeen eta gizonen berdintasunaren esparruan finkatzen duen moduan sexu-jazarpena edo sexuan oinarritutako jazarpena prebenitzeko neurriak ezarri dituztela egiaztatzen ez duten 50 langiletik gorako enpresak.
- c) Emakume eta gizonen arteko berdintasunaren printzipioaren aurkako helburuak, sarbide-sistemak, funtzionamendua, ibilbidea, jarduera, antolaketa edo estatu-

tuak dituzten, eta sexuaren, ideologiaren, jaioterriaren, nazionalitatearen edo sexu-joeraren ziozko diskriminazioa egiten duten pertsona fisiko nahiz juridikoei.

42. artikulua. — Balorazio irizpideak

1. Elorriko Udalak, dirulaguntza publikoak erregulatzen dituzten oinarri edo arauetan, balorazio-irizpideetan, baremoaren guztizko %5a izango da, gutxienez, emakume eta gizonen berdintasunarekin lotutakoa. Horretarako, honako klausulak ezarri daitezke:

a) Emakumeen eta gizonen berdintasunarekin lotutako ibilbide bat egiaztatzea.

Beren estatutuetoako helburuen, xede sozialen edo sorrerako helburuen artean berdintasunaren sustapena izatea.

b) Diruz lagundutako proiektua edo jarduera exekutatu duten pertsonen emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloko prestakuntza espezifiko izatea.

2. Hori guztia, baldin eta objektiboki justifikatzen ez bada ehuneko hori neurritz kanpoko delarik dirulaguntzak emakume eta gizonen egoeran duen inpaktuari dagokionez.

43. artikulua. — Baldintzak

Dirulaguntza eman behar duen departamentuak, gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna sustatzeko udal araudiaren arabera, ondorengo baldintzak ezarriko dizkio dirulaguntza jasoko duenari.

a) Kontuan izatea gizonen eta emakumeen egoerak, baldintzak eta beharrak desberdinak direla, eta horren arabera, programa edo jardueran genero ikuspegia txertatzea.

b) Dokumentazio, publizitate, irudi edo material guztietan sexismorik gabeko komunikazio barmenatzailea erabiltzea. Emakumeak diskriminatzen dituen edozein irudi edo estereotipo sexistak saihestea; eta berdintasun-balioak, emakume eta gizonen presentzia orekatua, dibertsitatea, erantzunkidetasuna, rol-aniztasuna eta genero-identitate anitzak erakusten dituzten irudiak sustatzea.

c) Dirulaguntza justifikatzeko memorian sexuaren araberako datuak ematea (kopuru absolutuetan edo portzentajeetan).

d) Antolatutako jarduera, ekitaldi edo ikuskizunak eduki sexistarik gabekoak izatea.

X. KAPITULUA**ESPazio PUBliKOAREN ETA INSTALAZIO PUBliKOEN ERABILERA****44. artikulua. — Baldintzak**

1. Elorriko Udalak espazio edo/eta eraikin publikoen erabilera baimentzerako orduan kontuan izango du eskatzaileek emakume eta gizonen arteko bereizkeriak saihesten dituztela eta berdintasuna sustatzeko neurriak hartzen dituztela.

2. Baimena eman behar duen departamentuak ondorengo baldintzak ezarriko ditu:

a) Ezin izango da diskriminaziorik egin sexua, ideologia, jaioterria, nazionalitatea edo sexu-joera bezalako arrazoiengatik. Antolatutako jardueraren eduki bakar batek ere ez du edukiko inolako mezu eta/edo ikonografia matxistarik eta genero-ikuspegia kontuan hartu beharko dute.

b) Dokumentazio, publizitate, irudi edo material guztietan matxismorik gabeko komunikazioa erabiltzea; emakumeak bereizten dituen edozein irudi edo estereotipo sexistak saihestea; eta berdintasun-balioak, presentzia orekatua, dibertsitatea, erantzunkidetasuna, rol-aniztasuna eta genero-identitateak dituen irudia izatea.

c) Sariak berdina edo balio berekoak izango dira emakumeentzat zein gizonentzat.

d) Epaimahaian eta agerraldietan gizonen eta emakumeen presentzia orekatua izango da (%40-%60). Lau partaideetatik beherakoetan bi sexuak ordezkaturik egon beharko dira.

III. TITULUA**UDAL POLITIKA, ESKUMEN ETA ESKU-HARTZE EREMUETAN BEREKINAK
SUSTATZEA****I. KAPITULUA****PERTSONEN ESKUBIDEAK BERMATZEKO POLITIKAK****45. artikulua. — *Haur, nerabe eta gazteen eskubideak***

1. Udalak haur, nerabe eta gazteentzako sustatzen eta gauzatzen dituzten jardueretan eta zerbitzuetan berekinak printzipioak eta genero ikuspegia txertatuko ditu, genero rol eta estereotipoak deseraikitze proposamenak eginaz. Adibidez, eskola kirolean, aisialdiko eskaintzetan, udako ekimenetan, haur liburutegian, eta abar.

2. Elorriko Udalaren lehentasunezko helburua izango da herrian bizi diren edo herriko ikastetxeetako ikasle diren haur, nerabe eta gazteen eskubideak sustatzea genero-berekinaren eta neskatoen ahalduetaren ikuspegitik.

3. Hezkidetzatza programa iraunkor bat bermatuko da herri mailan. Programa hori hezkuntza komunitate osoari eskainiko zaio, hezkuntza formalaren eta ez formalaren parte direnei. Gai hauek lantzeko programak eskainiko ditu: hezkuntza afektibo-sexuala, genero-berekinak, indarkeria matxistaren prebentzioa eta sexu-aukera eta genero-identitatearen aniztasuna, sare sozialen bidezko harreman osasuntsuak, eta abar.

4. Udalak udalerriko gazteen sexu-heziketara bideratutako ekintzak eta programak bultzatuko ditu, gazteek sexualitatea era osasuntsuagoan bizi ahal izateko; sexualitate askea, estereotipo eta aurreiritzirik gabek, eta norberak bere gorputz eta sexualitatearen jabe eta arduradun bakar gisa hartutako erabakien araberrakoa.

5. Berriaz zainduko da haur, nerabe eta gazteen askatasun sexualak, jazarpen sexual eta sexistei aurre hartu eta detektatzea, ordenantza honetako IV. Tituluan jasotzen den indarkeria matxistaren aurkako politikekin batera.

46. artikulua. — *Sexu-aukera eta genero-identitatearen aniztasuna errespetatzea*

1. Elorriko Udalak sexu-orientazioaren eta genero-identitatearen gaineko aniztasuna aitortzen du. Halaber, pertsonen arteko harremanak ez heterosexuak izan daitezkeela eta bestelako familia-ereduak sor daitezkeela aitortzen du. Horregatik, udalerriko herritar guztiak heterosexuak direla suposatzen behar ez dela ere aitortzen du, baita nor bere genero-identitatea bere gorputzaz askatasunez kudeatu dezakeela ere. Azkenik, lesbianek, transexualek, queerrek, gayek, bisexualek eta intersexualek bizi dituzten berriazko diskriminazioa bizi dutela ere adierazten du, heteroarraren parametroetatik kanpo daudelako.

2. Aurreko atalean adierazitakoa dela eta, Elorriko Udalak honako neurri hauek bultzatuko ditu:

- a) Herritarrak maitasun- eta sexu-harremanetan eta genero-identitatean egon beharreko askatasunaz eta aniztasunaz sentsibilizatzeko kanpainak egitea.
- b) LGTBI+ kolektiboak jasaten duen diskriminazioaren kontrako berriazko tresnak eta neurriak sustatzea.
- c) LGTBI+ kolektiboko pertsonen arteko sareak sustatuko ditu.

47. artikulua. — *Emakumeen ahalduetarako politikak*

1. Elorriko Udalak genero-berekinak sustatzeko estrategia gisa erabiliko du emakumeen ahalduetara, historikoki bizi izan den ikusezintasuna eta gutxiespenei aurre egin, bereizkerien inguruko jabetzea sustatu, beren bizi-baldintzak hobetzeko tresnez jabetu eta gizarte mailan boteretzeko helburuarekin.

2. Gauzak horrela, udal administrazioko eremu guztietatik emakumeen ahalduetarako ekintza positiboak sustatuko dira, emakumeen aniztasuna eta intersektionalitatea kontuan hartuz. Beraz, kolektibo zaurgarrienentzako ekimenak antolatuz.

48. artikulua. — Zaurgarritasunean dauden pertsonentzako politikak

Elorrioko Gizarte Politikaren arloak pertsonak erdigunean jarrita, behar diren neurriak hartuko dituzte pobreak eta bazterketa sozialak emakumeengan eragin handiagoa izatearen ondorioei aurre egiteko. Horretarako, alde batetik, genero-ikuspegia txertatuko dute pertsona guztiek oinarritzko eskubide sozialak baliatu ahal izango dituztela bermatzea helburu duten sektore-programetan, eta, bestetik, programa espezifikoak diseinatu dituzte bereizkeria anizkoitza pairatzen duten emakumeen kolektiboentzat, izan jatorria, kultura, erlijio, hizkuntza, maila sozioekonomiko, sexu orientazioa edo genero identitatea, familia eredu ez tradizionalak, desgaitasuna, adina, eta bestelakoak.

49. artikulua. — Pertsona helduentzako politikak

1. Elorrioko Udalak adineko emakumeen ongizatea eta babes soziala zainduko du, eta adineko emakumeek bizitza politikoan, ekonomikoan, sozialean eta kulturean parte har dezaten sustatuko du.

2. Adineko politikak diseinatzean kontuan hartuko du genero ikuspegia eta berariaz adinekoen kontrako indarkeria matxistari aurre hartu, detektatu, artatu eta erreparatzeko neurriak.

II. KAPITULU**EKONOMIA FEMINISMTIK SUSTATZEKO POLITIKAK****50. artikulua. — Zaintza behar nahiz lanen aitortza eta duintasuna**

1. Zaintza eta bizitzaren iraunkortasuna erdigunean izango dituen eredu ekonomiko eta soziala sustatuko du Elorrioko Udalak. Horretarako, ikuspegi honekin egingo da lan:

- a) Ikuspegi feministak ekarritako zaintzari buruzko hausnarketek ezagutu, zabaldu eta sakontzea Elorrioko Udalerrian, gizarte sistema hobe baterako aukera eman dezakeelako.
- b) Pertsona guztien zaintzak jasotzeko eskubidea sustatzea, zaintzak jasotzen dituzten pertsonen autonomia sustatzen dela ziurtatuz, bizi-baldintza on eta desiragarrietan zaintza beharrak asetzen direla bultzatzea.
- c) Zaintza ez-profesionalek zaintza-lanak egiteko orduan dituzten baldintzak erraztu eta duintzea, familiako zaintzaileen ongizatea eta eskaerak kontuan harturik, eta etxeetan zaintza-lanak modu bidezkoagoan banatzen direla sustatuz. Hau da, neurriak hartuz emakumeen gain eratutako familia barruko zaintza-ereduak birstortzen ez direla bermatzeko.
- d) Zaintza ardurak emakumeen eta gizonen artean banatzeko ekimenak antolatzea, bai eta ekimen komunitarioak sustatzea ere. Elorrioko Udalaren esku-hartzeek inolako estereotiporik ez edukitzea, zaintza-lanak nork egin behar dituen eta nork egin ditzakeenaren inguruan.
- e) Etxeko langile profesionalen eskubideak sustatzeko ekimenak martxan jartzea, bai langileei bai eta kontratatzaileei zuzenduak.
- f) Zaintzeko zerbitzu publikoak sustatzea, enplegu duina eta zerbitzu desiragarria uztartuz.
- g) Zaintzaileen atsedenerako programak sustatzea.

2. Aurreko paragrafoan aipatutako beharrak zein diren zehazteko, diagnostiko egoituak eta zehatzak egingo dira.

51. artikulua. — Zaintzarako zerbitzuak

1. Zaintza bizitzaren esparru guztietan aurkitzen denez, Elorrioko Udalak ulertzen du administrazioak ezin dituela %100ean asetu. Hala ere, egun familien eta emakumeen esku geratzen direnez zaintza ardurak maila oso desproporzionatuan, udalak Zaintza-sistema publikoa sustatuko du ahal duen heinean, esaterako, Eguneke Zentroa,

Etxez Etxeko laguntza, Haurreskola, Zaharren Egoitza, Zaintzaileen atsedenerako zerbitzua.

- Horrez gain, zaintza zerbitzu komunitarioak babestuko ditu.

52. artikulua. — *Jarduera ekonomikoa eta enplegua*

- Elorrioko Udalak konpromisoa hartzen du garapen ekonomikorako politiketan genero ikuspegia txertatzeko. Horrela, emakume eta gizonen presentzia eta ekarpena ezagutzeko ikerketak sustatuko ditu, enplegu sustapena genero-rol eta estereotipoak deseraikiz sustatuko du eta emakumeen enplegarritasuna bultzatuko du.
- Halaber, harreman etengabe eta erraza izango du udalerriko enpresa eta ekonomia- jarduera garatzen laguntzen duten udalerriko eragileekin emakumeek alor horretan dituzten baldintzak hobetzeko.
- Turismoaren bidez garapen ekonomia sustatzeko programetan berariaz zainduko du genero rol-estereotipoak ez berproduzitzeko eta berdintasuna sustatzeko.
- Lehen sektorea bultzatzeko ekimenetan arreta berezia ezarriko dio Elorrioko Udalak emakume baserritarren egoerari, berariaz Euskal Emakume Baserritarren estatutuak jasotzen duen gisan eta emakume artisauei, beren jarduera ekonomikoak sustatuz eta bizi-baldintzak duintzeko ekimenak sustatuz.
- Komertzio txikiek eta ostalaritzak herritarren kohesioa eta auzo-zaintza sustatzen dutela aitortzen du udalak. Era berean, kontuan izanik, jarduera hauen zaurgarritasun egoera eta jarduera horietan emakumeek duten presentzia altua, ekimen espezifikoak sustatuko dira emakumeen bizi-baldintzak hobetzeko.

53. artikulua. — *Pobreziari aurre egiteko neurriak*

Elorrioko udalak bizitza duinak bermatzeko oinarritzko dirusarrerak eta bestelako laguntzak sustatuko ditu, kontuan izanik, emakumeek eta hurrek bizi dituzten pobrezia egoera espezifikoak.

III. KAPITULUA

KULTURA ETA BIZIKIDETZA OSASUNTU BATERAKO POLITIKAK

54. artikulua. — *Kultura*

- Elorrioko Udalak genero-ikuspegitik berrikusiko du tokiko kultur-politika, eta neurri egokiak hartuko ditu emakumeek kulturaren arloan duten partaidetzaren inguruan hautemandako balizko eskasiak pixkanaka konpontzeko (kulturaren sorkuntzan, erakusketan edo hedapenean, edo kulturaren kontsumoan).
- Halaber, egungo joera orekatzeari begira, Elorrioko Udalak neurriak hartuko ditu emakumeek arte- eta sorkuntza-ekoizpenean parte har dezaten bultzatzeko. Kultur-jardueren kontsumoan emakume eta gizonen parte-hartze orekatua sustatuko da.
- Udalak bere kultur-politikaren eremuan programaturiko edukietan mezu edota ikonografia matxista galaraziko du, baita programazioak generoarekin lotuta egotea ere.
- Udalak emakumeek kulturari eta arte-jarduerari eginiko ekarpena ikusarazteko neurriak hartuko ditu.

55. artikulua. — *Euskara*

Elorrioko Udalak sustatuko dituen euskararen biziberritzeko politiketan kontuan hartuko du sexu-genero sistemak eragindako rol eta estereotipoek izan duten lekua euskalgintzan. Horrela, euskararen biziberritzeko politiken bidez, genero berdintasuna sustatu eta emakumeak ahalduntzeko ahalegina egingo du era planifikatuan.

56. artikulua. — *Jaiak eta aisialdi giroa*

- Udalak jaietan eta aisialdian egon daitezkeen diskriminazio egoerak saihesteko neurriak hartuko ditu, genero rol eta estereotipoek baldintzatu gabekoak izan daitezela bermatuz.

2. Elorrioko Udala jaietako ekintzak eta bertan sortutako giroa udalerriko pertsona guztiek jaia gozatzeko giroa sortzeko lagungarriak izateaz arduratuko da, sexua, adina, aniztasun funtzionala, jatorria, hezkuntza-maila, egoera ekonomikoa edo sexu-aukera dela-eta pertsona batek ere ez dezan mugatua izan jaiaz gozatzeko eta ekintza guztietan parte hartzeko duen eskubidea.

3. Udalak, herriko jaiak antolatzen dituzten elkarte eta eragileekin batera, berdintasunezko eta indarkeria matxistarik gabeko jaien ildoan egingo du lan, eta herritar guztientzako jai parekideak bultzatuko ditu.

57. artikulua. — Hedabideak

1. Elorrioko Udalak ez die hedabide sozialei inolako dirulaguntzarik emango, hedabide horiek beren komunikazio-lanean emakume eta gizonen berdintasuna lortzeko helburuarekin konpromisoa hartu ezean.

2. Elorrioko Udalak hitzartzen duen hedabideek hartutako konpromisoak, gutxienez, alderdi hauei eragingo die:

- a) Dokumentazio, publizitate, irudi edo material guztietan sexismorik gabeko komunikazioa erabiltzea; emakumeak bereizten dituen edozein irudi edo estereotipo sexista saihestea; eta berdintasun-balioak, presentzia orekatua, gorputz/jatorri eta bestelako dibertsitatea, erantzunkidetasuna, rol-aniztasuna eta genero-identitateak dituen irudia sustatzea.
- b) Emakumeek hedabidean parte-hartze aktiboa izango dutela bermatzea, presentzia orekatua, eta sexu-genero eta gorputzen irudi anitza ematea, hots, bizitzako alor desberdinetan betetzen dituzten eginkizunei buruzko estereotipo sexista eta edertasun-ereduak baztertuz eta haur eta gazteei zuzenduriko edukiak bereziki zainduz.
- c) Emakumeek bultzaturiko edo haiei zuzenduriko jarduera politiko, sozial, kirol- eta kultur- ekintzak hedatuko direla bermatzea, baita emakumeen ahalduntzea bultzatzen dutenak ere, gizonekiko berdintasun-baldintzetan.
- d) Ahal den guztietan, udalerriko emakumeei —bakarka zein taldean— zuzendutako berariazko parte-hartze espazioak sortzea (iritzi-zutabeak, eta abar), haien iritziek, bizipenek eta errealitatearen interpretazioek gizartean oihartzuna izan dezaten.

58. artikulua. — Jarduera fisikoa eta kirola

1. Jarduera fisikoa genero ikuspegitik eta ikuspegi intersektzional batetik sustatu ahal izateko, Elorrioko Udalak, ohitura osasuntsuak jendarte guztian zabaltzeko eskaintza egokitua egingo du.

2. Elorrioko Udalak kirolaren arloko eragileekin lankidetza bultzatuko du, emakumeengan kirola sustatzeko konpromisoa lortzeko begira, edozein modalitatetan, tipologiatan (amateurra, «federatua», etab.) edota adin-taldetan.

3. Udalak emakumeen eta gizonen presentzia orekatua sustatuko du, ez soilik kirolan, baizik eta kirolarekin lotutako kudeaketaren eta erabakien gaineko eremuetan ere bai (klubak, elkarteak, etab.).

4. Udalak askotariko jarduera fisikorako eskaintza bermatuko du, eta emakumeak eta gizonak sexuen arabera bereizitako ustezko gaitasunetan eta ezaugarrietan oinarrituriko kirol- jardunetan sailkatzen dituzten estereotipoak hausteko jarduerak izango ditu. Halaber, kirolaren dibertsifikazioaren alde lan egitera bultzatuko ditu tokiko gainerako kirol-eragileak.

5. Udalak genero-ikuspegia sartuko du kirolarekin zerikusia duten araudietan, baita kirol-esparruko diru-laguntzetan eta instalazioetako zerbitzuen kontratazioan ere. Horrela, onuradunek edo esleipen-hartzaileek zerbitzua kudeatzeko eta emateko proiektuan genero ikuspegia txertatu beharko dute nahitaez, emakume eta gizonen arteko berdintasunaren printzipioa bermatu beharko dute, bai antolaketan, bai zerbitzua ematen dutenean; barne zein kanpoko informazioa eta komunikazioa kudeatzen dutenean.

59. artikulua. — Tokian tokiko oroimena

Udalak aitortzen du tokian tokiko oroimena nortasuna artikulatzen duen funtsezko elementua dela. Horregatik, kasuan kasu dagokion departamentuaren bitartez, emakumeek historian eta udalerrriaren garapenean egin duten lana ikusgai jarri eta aitortua izango dela ziurtatzeko ekimenak martxan jarriko ditu eta, berariaz, tokian tokiko oroimena gorde eta hedatzeko elementuetan emakumeak ere ager daitezten bultzatuko du; hala nola, kaleetan, parkeetan, plazetan, eraikinetan, monumentuetan eta bestelako elementu sinbolikoetan, memoria historikoan, hiri-garapen berrietan, eta abar.

IV. KAPITULUA**LURRALDE JASANGARRIRAKO POLITIKAK****60. artikulua. — Hiri-plangintza eta tokikoa**

1. Elorrioko Udalak hirigintza feminista sustatuko du, hau da, espazioak eraldatuz herritar guztien bizitza duinak lortzea izango du helburu. Horretarako, intersektionalitatearen ikuspuntutik, aldagai hauek kontuan izango ditu hiri-plangintzan: hurbiltasuna, bizitasuna, aniztasuna, autonomia eta ordezkagarritasuna.

2. Udalak, funtzio anitzeko hirigintza sustatuko du (hirigintza zonifikatua eta funtzio bakarrekoa alde batera utzita). Bestalde, lurraldearen antolamenduaren, hiri-plangintzen eta zerbitzuen antolaketaren bidez, ondorengo neurri hauek hartuko ditu:

- Udalerriko leku ez seguruak ezabatzea eta herriko leku guztietan segurtasuna bermatzeko neurriak hartzea.
- Berdintasunerako politikek eskatzen dituzten bateragarritasuna eta erantzunkidetasuna errazten duten zerbitzuen eta ekipamenduen kokapen estrategikoa.
- Irisgarritasuna bermatzeko eta barrera arkitektonikoak desagerrarazteko baliabideak jartzea.
- Ekipamenduen eta zerbitzuen ordutegien eskaintza erantzunkidetasunaren beharretara egokitzea.
- Herritarren ongizatea sustatzeko herriaren diseinua egokitzea (parke estaliak, atsedenerako lekuak, elkartzeko guneak eta antzekoak ezarritik).

3. Udalak herritarren partaidetza bultzatzeko neurri egokiak hartzea hitzartzen du hiri-plangintza berrikusteko prozesu guztietan, eta horretarako, emakumeen eta emakume-taldeen partaidetza ziurtatuko du prozesu horietan. Izan ere, partaidetza parekidea lortzea da xedea.

4. Era berean, bere egingo du parte hartzeko prozesu-mota horiek burutzeko ardu-
ra duen pertsonala gaitzeko, sentsibilizatzeko edota aholkuak emateko eginkizuna.

5. Elorrioko Udalak genero-ikuspegia hirigintzako plangintzan txertatzeari buruzko gogoeta eta azterketarako guneak bultzatzea hitzartzen du.

6. Era berean, herria genero ikuspegitik aztertuko du, euren diseinua, zerbitzuak eta funtzionamendua; eta herritarren segurtasuna, irisgarritasuna, osasuna eta ongizatea sustatzeko azterketan ateratako ondorioen arabera, arazoak edo gabeziak konpontzeko beharrezko neurriak hartuko ditu.

61. artikulua. — Etxebizitza

1. Udalak aitortzen du kalitatezko etxe duin bat edukitzea pertsonaren eta bere familiaren ongizaterako funtsezko behar batean oinarritutako eskubidea dela. Horregatik, aitortzen du eskubide hori modu berean gizon eta emakumeek eduki dezaten, kontuan hartu behar direla emakumeen behar eta zailtasunak, handiagoak eta bereziak baitira.

2. Gainera, gizon eta emakumeek etxebizitza edukitzeko eskubide berbera dutela aitortzen du, bai errentan hartuta, erosita edo jabetza lortzea ahalbidetzen duen beste modu baten bitartez.

3. Etxebizitza duina edukitzeko eskubidea berdintasunez gauzatu ahal izateko, Udal Gobernuak arreta berezia jarriko du egoera ahulean dauden emakumeek beren behar espezifikoengatik izan dezaketen etxebizitza-eskastasun egoeretan.

62. artikulua. — Hiri-mugikortasuna

1. Elorrioko Udalak Hiri Mugikortasunaren planean genero ikuspegia txertatuko du bere atal guztietan; aurre-diagnostikoan eta planaren diseinuan, egituraketan, jarduketan ildoetan eta neurrietan.

2. Udalak emakumeen partaidetza bultzatu eta ziurtatuko du mugikortasun politiken eta garraio publikoarekin lotutako diseinuaren, plangintzaren, kudeaketaren eta erabakien arloetan, gaur egun emakumeak baitira garraio publikoaren erabiltzaile nagusiak. Horrez gain, kontuan hartuko ditu bestelako kolektibo zaurgarriak, hala nola, aniztasun funtzionala dutenak, adinduak eta gazteak, baita baliabide urriko pertsonak ere.

3. Garraio publikoak pertsonen ongizatea bermatzeko eguneroko ezinbesteko eginkizunen ondoriozko beharrak lehentasunez betetzen dituela zainduko du Udalak, halako moldez non garraio publikoaren funtzionamendua ez baita egongo soilik lotuta ekoizpen-lanen ondoriozko beharrekin (ordaindutako lana), baizik eta familiak zaintzeko eta hornitzeko eginkizunekin ere bai.

4. Haurren autonomia garatzeko eta haurrak zaintzeko ardura duten pertsonen bizitza pertsonala, familia eta lana bateratzeko neurriak abiarazteko lana ere erraztuko du, hainbat ekimen sustatuz hala nola eskola-bideen trazatua udalerrian; ibilbide malguak eta ibilbide errazak, haurrak oinez joateko modukoak, hainbat eragileen parte-hartzeari esker (eskola, irakasleak, familiak, udal-administrazioa, auzuneko establezimenduak, el-karteak, etab.) babestuta dauden irudipena izango duten ingurunean.

63. artikulua. — Gune seguruak

1. Udalak, Elorrio hiri segurua izan dadin, beharrezko analisi eta azterketak egingo ditu maiztasunez, emakumeentzako arriskutsuak diren guneak identifikatu eta hiriarren diseinutik espazio seguruak sustatzeko.

2. Aurrekoa bermatzeko, Hirigintza departamentuak, herritarrek, eta bereziki, emakumeek identifikatutako leku ez seguruak ezabatzeko, beharrezko obrak, neurriak eta hobekuntzak gauzatuko dituzte.

64. artikulua. — Landa eremua eta auzoak

Landa-eremuari zuzendutako udal politiketan genero-ikuspegia txertatzeaz gain, lanketa berezia egingo du landa eremuko emakumeei begira, alderdi hauek kontuan hartuta: emakumeen zahartzea, mugikortasuna (bideak, seinalizazioa, geolokalizazioa, auzo-taxia...), topagune eta sareak, komunikazioa (internet, sare sozialak, iragarki-oholak...), udal zerbitzuen irisgarritasuna, transmisioa (jakintza, historia...), besteak beste.

65. artikulua. — Ingurumena eta energia

1. Elorrioko Udalak genero-ikuspegia ingurumenaren hobekuntzarekin lotutako politika publikoetan txertatzea bultzatuko du. Hartara, emakumeen eta gizonen bizimoduekin lotutako berariazko beharrak aintzat hartuko ditu ingurumenaren gaineko politiken eta zerbitzuen garapenean.

2. Elorrioko Udalak energiaren pobrezia lantzeko politiketan kontuan hartuko du pobrezia energetikoak zelan eragiten dien emakume eta hurrei, bai eta neurri espezifikoak hartuko ditu kolektibo hauen behar espezifikoak erantzuteko.

3. Elorrioko Udalak sustatzen dituen ingurumen eta energia politiketan ondoko neurri hauek hartuko ditu:

- a) Gizon eta emakumeen bizimoduei lotutako beharrian espezifikoak arlotik bultzatzen diren politiketan eta zerbitzuetan sartzea, partaidetzan oinarritutako demokrazia bultzatuz eta informazioa iristeko bidea hobetuz.

- b) Elorrioko herritarren osasun- eta bizi-kalitatea hobetzeko eta iraunkortasuna garatzeko, genero-ikuspegidun iraunkortasun-printzipioak sartzea. Horretarako, iraunkortasuna kudeatu eta ebaluatzeko programa eta estrategia eraginkorrak garatuko dira.
- c) Herritarrak sentsibilizatzea zein garrantzitsua den kontsumo jasangarriaren jarraibideei eta bizimodu arduratsuei eustea, betiere kontuan hartuta emakume eta gizonen errealitatea ezberdina dela.

IV. TITULUA

INDARKERIA MATXISTARIK GABEKO BIZITZAK

I. KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRA

67. artikulua. — *Definizioa*

1. Elorrioko Udalak indarkeria matxistari aurre egiteko politikak sustatuko ditu.
2. Indarkeria matxista gisa ulertzen da emakumeen aurkako indarkeria, hau da sexu-genero sistemaren logikan historikoki emakumeek pairatutako gutxiespenen eta diskriminazioen ondorioz eratorritako indarkeria, eta genero-sistemari erantzuten ez dioten gorputzen kontrako indarkeria.
3. Emakumeen aurkako indarkeria matxista giza eskubideen urraketa bat da. Emakume izateagatik emakumeen kontra baliatzen den indarkeria oro hartzen du, neska txikien, neska nerabeen eta emakume transexualen kontra egiten dena barne. Horrela, neurritz kanpo eragiten dien indarkeriari aurre hartu nahi zaio, bai eremu publikoan, bai pribatuan.
4. Indarkeria matxistaz ari garenean, emakumeen aurkako indarkeria kontuan hartzeaz gain, matxismoaren indarkeria pairatzen duten haurrak, LGTBI+ kolektiboko pertsonak eta, oro har, sexu-genero sistemari kontra egin izanagatik pairatzen diren indarkeriak kontuan hartzeaz ari gara. Kontuan hartuko dira ere, indarkeria matxista jasan dutenak babesten dituzten pertsonen aurka egiten den indarkeria, bai eta haien hurbileko ingurunearen edo ingurune afektiboaren aurka egiten dena ere, bereziki seme-alaben edo beste senide batzuen aurkakoa, emakumea atsekabetzeko borondatez.
5. Indarkeria matxistak esparru ezberdinetan eragiten du (bikote-harremanetan, familian, lan-esparruan, eskolan, gune birtualetan) eta modu ezberdinetan (psikologikoan, ekonomikoan, fisikoan, sexuzkoan...).

68. artikulua. — *Jarduera-esparru orokorra eta neurrien egokitzapena*

Udal-politika publikoen diseinuak, departamentu guztietan eta bakoitzaren jarduera-esparruan, indarkeria matxista mota guztiak hartuko ditu kontuan, indarkeria hori zein espaziotan ematen den, nork jasotzen eta nork egiten duen kontuan hartuz.

II. KAPITULOIA

PREBENTZIOA

69. artikulua. — *Prebentzioa eta sentsibilizazioa*

1. Elorrioko Udalak berak bakarka nahiz beste erakunde batzuekin batera, kanpaina eta ekintzak egingo ditu Elorrioko herritarrak indarkeria matxista kontzientziatzeko.
2. Indarkeria matxistari aurre egiten dioten emakumeen kolektiboaren zein emakume banakoen jakarpena indartuko du, eta hori guztia Elorrioko Udaleko beste udal-arlo batzuekin elkarlanean.
3. Indarkeria matxistako edozein agerpideren aurrean (eta ez soilik giza-hilketak edo askatasun sexualaren aurkako delituak direnean), instituzioak, Udalaren barruko arlo guztiak, elkarteak, dendak, toki-entitateak, hedabideak eta, oro har, herritarrak sentsibilizatu eta mobilizazioetara bultzatuko ditu beren arbuioa publikoki erakustera.

4. Halaber, gizonezkoei zuzendutako ekintzak ere bultzatuko ditu konpromiso irmoa har dezaten indarkeria matxistaren aurka eta jarrera arduratsua har dezaten portae-ra matxisten aurrean.

70. artikulua.— *Trebakuntza*

1. Elorrioko Udalak prestakuntza emango die bere langileei indarkeria matxistako gaietan, bereziki indarkeria hori pairatzen duten emakumeak zuzenean artatzen dituzten teknikariei, baita udalaren ardurapeko bestelako langileei ere. Era berean, prestakuntza hori bera bultzatuko du indarkeria matxista pairatzen duten beste sektore batzuentzako politikak gauzatzen dituzten udal- arloetan ere.

2. Berdintasun sailak prestakuntza-ekitaldiak sustatuko ditu Elorrioko erakunde, el-karte eta herritarrentzat, bereziki emakumeei zuzenduak, irakasteko nola gauzatzen den indarkeria matxista, nola ezagutu daitekeen eta nola egin dakioken aurre.

3. Berdintasun sailak bultzatzen jarraituko du herriko ikastetxeetan ikasle eta irakasleentzako prestakuntza-saioak antola daitezela berdintasuna sustatzeko eta indarkeria matxista prebenitzeko, dela zuzenean, dela gai horrekin zerikusia duten beste era-kunde eta entitateekin koordinaturik.

III. KAPITULUA**DETEKZIOA, ARRETA, KOORDINAZIOA ETA ERREPARAZIOA****71. artikulua.— *Baliabideak, arreta, babesa eta erreparazioa***

1. Elorrioko Udalak, udalerrian indarkeria matxistari arreta emateko beharrezko baliabideak eta zerbitzuak diseinatu eta garatuko direla bermatuko du, udalaren bidez edo mankomunitatearen bitartez. Gutxienez, harrera, deribazioa, arreta psikologikoa eta laguntza juridikoa eskaintzen dituzten zerbitzuak beteko ditu. Indarkeria matxista pairatzen duten emakumeen prekarizazio ekonomikoari aurrea hartzeko eskura dauden proze-suak eta baliabideak indartuko ditu.

2. Elorrioko Udalak neurri hauek bultzatuko ditu bere eskumenen barruan:

- a) Bermatuko du indarkeria matxista pairatzen ari diren emakumeek arreta osoa eta pertsonalizatua jasotzen dutela, indarkeria egoeretatik sortzen diren beharrian guztiei erantzuteko gisan, eta beren eskura jartzen direla kasu bakoitzeko inguruabar sozial edo pertsonalek eskatzen dituzten baliabide egokienak.
- b) Berdintasuna bermatuko du eta ez du onartuko inolako bazterkeriarik ezein arrazoi dela medio, dela pertsonaren joera sexuala, adina, sinesmen edo ideologia, gutxiengo etniko, nazional edo linguistikoko bateko kide izatea, maila ekonomikoa, aniztasun funtzionala, ezta beste ezein ezaugarri pertsonal nahi sozialengatik ere.
- c) Behar diren neurriak hartuko ditu beren inguruabar pertsonal eta sozialen kausaz arreta integrala iristeko zailtasun gehiago dituztenen, hau da, indarkeria matxista pairatu dutenen eskubideak bete daitezen, bereziki aniztasun funtzionala duten emakumeek eta emakume etorkinek, edozein izanik ere beren egoera adminis-tratiboa. Lagundu egingo zaie indarkeria pairatzen duten emakumeei autonomia pertsonala lortzen eta bizimodu normaldua izaten.
- d) Adingabeen interesen defentsa bermatuko da.
- e) Bermatuko da azkar eta malgu arituko dela, kasuek eskatzen duten erantzuna ahalik eta azkarrena izan dadin.
- f) Eginahalean saihestuko da bigarren mailako biktimizazioa, ahalik eta gehien gu-txituz indarkeria matxista pairatutako emakumeek profesional eta erakundeekin dituzten harremanen ondorioz izan ditzaketen eragozpenak.

3. Elorrioko Udalak «Indarkeria eta tratu txarrak jasaten dituzten emakumeei lagun-du eta arreta emateko erakundeen arteko jardura-protokoloa» indarrean edukiko du uneoro, eta berrikusi, eguneratu eta hobetuko du EAEn emakumeen aurkako indarkeria

matxistaren biktimei ematen zaien arreta koordinatzeko erakundeen arteko III. Akordioari jarraiki.

Berdintasun sailak protokoloa sustatu eta koordinatuko du eta esku-hartzea eta arreta hobetzeko proposamenak egingo ditu. Eta indarkeria jasan duten emakumeen ahal-duntze prozesua sustatzeko jarduerak eta zerbitzuak sustatu eta gauzatuko ditu.

4. Emakumeen aurkako indarkeria matxistaren detekzioa, arreta koordinazioa, babesa eta erraparaziorako ezinbesteko baliabidea dira Emakumeen Etxeak eta Jabetze Eskola. Horregatik, Berdintasun sailetik antzerako programak sustatzeko konpromisoa hartzen du Udalak.

IV. KAPITULUA

SALAKETA SOZIALA

72. artikulua. — Aldarri eta ekintza publikoak

1. Elorriok argi eta garbi agertuko du indarkeria matxistaren kontrako jarrera ordezkari politiko nahiz teknikoen bidez, izan eraso zehatzen aurrean nahiz eguneroko jardueran.

2. Elorrioko Udalak indarkeria matxistaren aurkako erantzun instituzionaleko udal-protokolo bat izango du indarrean eta beharreko pautak aldarri publikoak egitean eta hautetsien adierazpenetan, baita nola bideratu behar diren komunikabideekiko harremanak eta zein diren sexu-indarkeriaren inguruko ekintza publikoetarako hartutako konpromisoak.

XEDAPEN GEHIGARRIA

Lehenen. — Arauaren jarraipena eta ebaluazioa

Elorrioko Udalak Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Udal-ordenantzaren segimendua eta ebaluazio txostena egingo du Berdintasun Planaren ebaluazio urtean.

AZKEN XEDAPENAK

Lehenen. — Udal jardueran genero ikuspegia txertatzeko neurriak

Udal-ordenantza Bizkaiko Aldizkari Ofiziala argitaratzen denetik urtebeteko epean, hirugarren tituluan jasotzen diren udal jardueran genero ikuspegia txertatzeko neurriak benetan betetzeko helburuarekin, beharrezko prozedurak egokitu eta sortuko dira. Batez ere, udal administrazioaren zerbitzura diharduten langileen kudeaketari, genero eraginaren aurretiazko ebaluaketari buruzko prozedurari, genero-ikuspegidun aurrekontuei eta, kontratazio publiko eta dirulaguntzetan berdintasunerako klausulak txertatzeari buruzko kapituluei dagokionez.

Bigarrenen. — Argitaratu eta indarrean jartzea

Udal-ordenantza hau Bizkaiko Aldizkari Ofizialean argitaratzen denetik kontatzen hasita 15 egun baliodun igaro ostean sartuko da indarrean (Taoal, 70.2 eta 65.2 artikulua).